

POLSKA

z pomysłem

**MIASTA
i
MIASTECZKA**

BEATA i PAWEŁ POMYKALSCY

Bezdroża

**ERGO
HESTIA**

Autorzy przewodnika: Beata i Paweł Pomykalscy

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej
Redakcja: Izabela Sieranc, Barbara Faron
Korekta: Barbara Faron, Iwona Szopa

Projekt graficzny: Sabina Suchy
Skład i fotoedycja: Sabina Suchy

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 2309863
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
księgarnia internetowa: <https://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<https://bezdroza.pl/user/opinie/bepopv>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
ISBN: 978-83-289-0266-4
Copyright © Helion S.A., 2022, 2023

SPIS TREŚCI

wstęp	5	Lubuskie	91
		Brody	92
Dolnośląskie	7	Bytom Odrzański	96
Bolesławiec	8	Łagów	100
Bystrzyca Kłodzka	12	Międzyrzecz	104
Chełmsko Śląskie	16	Szprotawa	108
Kłodzko	20	Żagań	112
Lubomierz	26		
Srebrna Góra	30	Łódzkie	115
Świdnica	34	Tum i Łęczycza	116
Ząbkowice Śląskie	38	Łowicz	120
Złotoryja	42	Piotrków Trybunalski	124
		Sieradz	128
Kujawsko-pomorskie	45		
Chełmno	46	Małopolskie	131
Grudziądz	50	Biecz	132
Kruszwica	54	Lanckorona	136
Świecie	58	Nowy Wiśnicz	140
		Stary Sącz	144
Lubelskie	61		
Biała Podlaska	62	Mazowieckie	147
Chełm	66	Czerwińsk nad Wisłą	148
Janów Podlaski	70	Pułtusk	152
Kazimierz Dolny	74	Serock	156
Kock	78	Szydłowiec	160
Zamość	82	Żyrardów	164
Zwierzyniec	88		

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

Opolskie	169	Pilica	266
Brzeg	170	Pszczyna	270
Byczyna	174	Racibórz	274
Głogówek	178	Tarnowskie Góry	278
Namysłów	182	Żywiec	282
Niemodlin	186		
		Świętokrzyskie	285
Podkarpackie	189	Bodzentyn	286
Jarosław	190	Chęciny	290
Krosno	194	Sandomierz	294
Leżajsk	198	Szydłów	300
Przemyśl	202		
Sanok	206	Warmińsko-mazurskie	303
Ulanów	210	Frombork	304
		Lidzbark Warmiński	308
Podlaskie	213	Reszel	312
Augustów	214	Ryn	316
Bielsk Podlaski	218		
Sejny	222	Wielkopolskie	319
Supraśl	226	Gniezno	320
Suwałki	230	Kórnik	324
Tykocin	234	Leszno	328
		Rydzyna	332
Pomorskie	239	Wolsztyn	336
Chojnice	240		
Gniew	244	Zachodniopomorskie	339
Hel	248	Darłowo	340
Puck	252	Kamień Pomorski	344
Ustka	256	Moryń	348
		Stargard	352
Śląskie	261	Trzebiatów	356
Cieszyn	262		

Wstęp

Świat małych miasteczek... Pozornie niepozornych, czasem spokojnych, a nawet bardzo sennych, ale tak różnorodnych, jak różne są regiony Polski. I choć część z nich pozostała na uboczu ważnych wydarzeń politycznych, to wiele stało się sceną dla mnóstwa fascynujących historii.

Wybór tych miejscowości nie był łatwy – aby opisać ok. 90, należało dokonać selekcji spośród dziesiątek, a być może nawet setek. O tym zaś, by umieścić którąś z nich w gronie miast i miasteczek zaprezentowanych w niniejszej publikacji, zdecydowały

rozmaite czynniki. Musiały one m.in. posiadać piękne lub unikatowe zabytki, skrywać w sobie jakąś wyjątkową opowieść, kusić klimatem lub pięknym położeniem. Przy wyborze stanęliśmy więc w obliczu ogromnej liczby malowniczych rynków, wielkich świątyń, zdumiewających zamków i pałaców, dostojnych kamienic i drewnianych chałup oraz opowieści o królach i możnowładcach, alchemikach i czarownicach, a także żołnierzach, kupcach i flisakach. Każda z tych postaci odcisnęła piętno na dziejach swojej miejscowości i wpłynęła na jej charakter.

Kup książkę

Poleć książkę

Dla porządku zdecydowaliśmy się zastosować podział na województwa, choć i wewnątrz poszczególnych jednostek administracyjnych przeplatają się różne regiony historyczne, a w nich przenikają się różne kultury i różne wpływy. Na przykład zupełnie inaczej jest na sielskim Podlasiu, które podlegało wpływom rosyjskim, niż na Śląsku, który od XIV w. nie należał do Polski, a kolejno do Czech, Austrii, Prus (Niemiec).

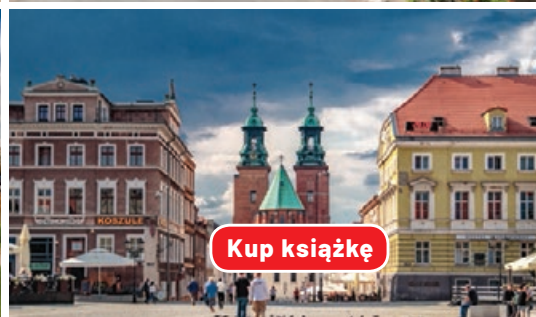
Rezydencje magnackie lubelskiego i wielkopolskiego, przecięcia szlaków handlowych i punkty styku kultur podlaskiego oraz podkarpackiego, nadmorski klimat i szachulcowa zabudowa pomorskiego, ceglane zabytki zachodniopomorskiego i drewniane małopolskiego, Habsburgowie i srebro w śląskim, Hohenzollernowie i złoto w dolnośląskim... To tylko niektóre z różnic, które można by mnożyć bez końca! I dobrze! Bo każda z nich świadczy o bogactwie kulturowym i odmienności każdego miasteczka. A poszukiwanie odmienności jest tym, co w podróżach, nawet do miejsc najbliższych, wydaje się najcenniejsze.

Pandemia sporo zmieniła w życiu każdego z nas. Osoby podróżujące

najpierw zupełnie zamknęła w domach, a po jakimś czasie pozwoliła im tylko trochę uchylić drzwi do świata. Na jakiś czas kazała też zapomnieć o tym, co dalekie i egzotyczne, i pozwoliła skupić się na tym, co bliskie, a bardzo często nieznanne.

Podróżowanie po Polsce szlakiem miast i miasteczek może być niezwykle przygodą oraz doskonałą okazją do uprawiania świadomego *slow travel*.

Usiądźmy zatem z rana na budzącym się do życia rynku, wypijmy aromatyczną kawę, wsłuchajmy w opowieści mieszkańców małych miasteczek, poznamy historię ich małej ojczyzny (a przez ten pryzmat bogatą historię naszego kraju), odwiedzmy zabytki, zajrzyjmy do lokalnych galerii sztuki i sklepów z rękodziełem. Kupmy pamiątkę wykonaną przez miejscowego rzemieślnika-artystę, wypijmy lampkę lokalnego wina, cydru lub soku, rozsmakujemy się w regionalnej kuchni, a potem poznamy okolice: góry, morze, jeziora, rzeki. Na dodatek możemy to uczynić z perspektywy kajaka, roweru lub końskiego grzbietu – koncepcji z pewnością nie zabraknie. W końcu to *Polska z pomysłem!*

Kup książkę

Podlaskie

Spokojne pejzaże, drewniana architektura oraz atmosfera przesiąknięta wielokulturowością dawnej Rzeczypospolitej – to Podlasie. Są tu kolorowe cerkwie, synagogi, kościoły katolickie, a nawet meczety! Jest sielsko jak w kręconym tu filmie *U Pana Boga za piecem*, ale też fascynująco różnorodnie. W Tykocinie uroczy klimat przeplata się z bogatą przeszłością. Tak jest i w Supraślu, gdzie stoją urocze domki i cenny obronny monaster. Bielsk Podlaski, w którym kręcono sceny do *Znachora*, jest skupiskiem mniejszości białoruskiej. W Sejnach można posmakować kultury żydowskiej i kuchni litewskiej. No i jest Augustów, słynący z wyjątkowych nocy i intrygującego zabytku hydrotechnicznego.

Poleć książkę

AUGUSTÓW

augustowskie dni i noce

Piękne, dziewicze Pojezierze Litewskie na skraju Polski, Litwy, Rosji i Białorusi tworzą m.in. jeziora Necko, Białe, Rospuda Augustowska, Sajenek, Studzieniczne i Sajno, rzeka Netta i Puszcza Augustowska. W takim miejscu, na rubieżach Polski, leży Augustów. Choć Maria Koterbska śpiewała o spędzonych tu wyjątkowych nocach, to niezwykłości tej krainy najlepiej doświadczać za dnia.

MIASTO NA CZEŚĆ AUGUSTA

Podobno właśnie tutaj król Zygmunt August odbył pierwsze sekretne spotkanie z Barbarą Radziwiłłówną, które miało zaowocować gorącym romansem, i dla upamiętnienia schadzki założył miasto nazwane swym drugim imieniem. Trudno powiedzieć, ile w tej historii prawdy, ale faktem jest, że pierwsza wzmianka o osadzie pochodzi z 1496 r. Prawa miejskie nadał jej wspomniany król w 1557 r.

Ponieważ lokacja odbyła się na prawie magdeburskim, miasto uzyskało bardzo regularny układ urbanistyczny z kwadratowym rynkiem w centrum. Dla

upamiętnienia władcy jest on nazywany rynkiem Zygmunta Augusta. Jego zabudowa jest przeważnie parterowa lub jednopiętrowa, ale prowincjonalnie urocza i zadbana. Nie powinno być też zaskoczeniem, że na środku rynku stoi pomnik króla.

Rozległy plac, prawdziwe serce miasta, latem wypełnia się turystami. Wbrew obecnym trendom na rynku nadal rosną drzewa, które ocieniają go wiekowymi, rozłożystymi koronami. Można na nim zjeść słynną augustowską jagodziankę – puszystą, z soczystym nadzieniem, sprzedawaną w wielu cukierniach i piekarniach.

HYDROTECHNIKA W SŁUŻBIE SKARBOWEJ

Uroczy rynek przyćmiewa arcydzieło inżynierii, czyli Kanał Augustowski. Ma on ponad 100 km i 18 śluz, a jego budowa ruszyła w 1825 r. Chodziło o połączenie Wisły i Niemna, by ominąć pruskie komory celne w Gdańsku, ponieważ na towary spławiane nad Morze Bałtyckie z Królestwa Polskiego nakładano wówczas wysokie cło; był to okres wojny celnej.

Poza wybitnymi walorami technicznymi Kanał Augustowski ma też niemałe znaczenie przyrodnicze. Żyje w nim wiele gatunków ryb, a nad brzegami gniazdują liczne ptaki.

By dobrze poznać ten wodny ciąg, trzeba wybrać się w rejs organizowany przez Żeglugę Augustowską, najlepiej podczas śluzowania – śluzy są wtedy ręcznie otwierane i zamykane.

Warto także odwiedzić muzeum ulokowane w malutkim drewnianym budynku, który powstał w 1829 r. przy okazji budowy kanału. Być może zostaną podjęte starania, by ten wyjątkowy obiekt objąć ochroną poprzez wpisanie go na listę UNESCO.

AUGUSTOWSKIE PRZEBOJE

Z wodą związane są także dwa inne ciekawe zabytki miasta. Pierwszym jest pochodzący z 1903 r. budynek Zarządu Wodnego, mający formę eklektycznego pałacyku, a drugim – Oficerski Yacht Club, będący popisem modernistycznej architektury dwudziestolecia międzywojennego i świadectwem stylu życia dawnych elit.

Żadna z budowli nie może się jednak równać z bryłą restauracji

Albatros, o której w latach 50. i 60. XX w. śpiewał Janusz Laskowski w piosence *Beata*. Do dziś serwuje się tu smaczne dania kuchni lokalnej, a w weekendowe wieczory odbywają się dancingi w starym stylu. Na ławeczce przed lokalem siedzi uśmiechnięta „ta jedyna”.

DZIEŃ W OKOLICY

Piękne położenie Augustowa czyni go świetnym miejscem do uprawiania sportów wodnych, plażowania oraz podziwiania przyrody z pokładów statków wycieczkowych.

Aktywnie czas można spędzić na kilkugodzinnym, a nawet kilkudniowym spływie kajakowym Czarną Hańczą lub Rospudą. A kto ponad wiośło ceni dwa kółka, w Puszczy Augustowskiej znajdzie wiele tras rowerowych.

POLSKA

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

85 UROKLIWYCH MIAST I MIASTECZEK A W NICH:

NIESAMOWITE HISTORIE Z MAGNATAMI, CZAROWNICAMI, A NAWET SŁONICĄ I DIABŁAMI
W ROLACH GŁÓWNYCH ~ PRAWDZIWA MIESZANKA KULTUR: KATOLICKIEJ, PRAWOSŁAWNEJ,
GRECKOKATOLICKIEJ I ŻYDOWSKIEJ ~ ŚLADY WPŁYWÓW NIEMIECKICH, ROSYJSKICH
I AUSTRIACKICH ~ HANDEL, TKACTWO, KUPIECTWO, FLISACTWO, WARZELNICTWO
I PRODUKCJA CERAMIKI ~ W TLE POŁA, LASY, RZEKI, MORZE, GÓRY, JEZIORA ~
DZIEŁA ARCHITEKTURY I WSPANIAŁOŚCI PRZYRODY ~ RYNKI PEŁNE NOSTALGII
ALBO TĘTNIĄCE ŻYCIEM ~ MONUMENTALNE KOŚCIOŁY I DOSTOJNE RATUSZE ~
DREWNIANE CHAŁUPY I EFEKTOWNE KAMIENICE ~ WYSOKIE WIEŻE (CZASEM KRZYWE!)
I TAJEMNICZE PODZIEMIA ~ MAJESTATYCZNE ZAMKI, WYSTAWNE PAŁACE
I MALOWNICZE RUINY ~ KRÓLEWSKIE WYSTĘPKI I AKTY POKUTY ~ ROMANSE,
SKANDALE, IGRANIE ZE ŚMIERCIĄ ~ SILNE KOBIETY I NIEZWYKLI BOHATEROWIE...

...I WIELE INNYCH ATRAKCJI, DZIĘKI KTÓRYM WEEKEND W KAŻDYM Z TYCH MIAST
CZY MIASTECZEK BĘDZIE NIEZAPOMNIANYM PRZEŻYCIEM.
MOŻNA W NICH POZNAWAĆ HISTORIĘ, ZWIEDZAĆ ZABYTKI, PODZIWIĄĆ KRAJOBRAZY,
ZACHWYCAĆ SIĘ FOLKLOREM I KOSZTOWAĆ LOKALNYCH SMAKÓW.
A JEŚLI STARCZY CZASU, TO W POBLIŻU KAŻDEGO MIASTECZKA
CZEKAJĄ INTRYGUJĄCE OKOLICE DO SPENETROWANIA!

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróźniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

ebook dostępny na:
ebookpoint

